

Sú entomológovia hrozbou pre ohrozené druhy hmyzu?

Nemôžem nereagovať na článok, ktorý bol publikovaný v Chránených územiach Slovenska č. 25/1995 pod názvom „Komerčná entomológia - vážna hrozba pre mnohé druhy hmyzu“ (autor PaDr. V. Franc, CSc.). Po jeho prečítaní som mal dojem, že asi jediný spôsob, ako zachrániť našu prírodu by bolo zrušiť dobrovoľných entomológov, s prísnyim zákazom vstupu entomológov do nášho štátu. Pri takomto pohľade sa môže stať, že u nás entomológia zanikne. Nasvedčuje tomu aj pripravovaný zoznam chránených druhov hmyzu so spoločenskou hodnotou. Zamyslite sa vy terajší vedeckí pracovníci, ako ste začínali! Po prijatí nového zákona o ochrane prírody a krajiny a prípadného prijatia vyhlášky so spoločenským ohodnotením hmyzu mám dojem, že pokiaľ sa dnes niekto stane profesionálnym entomológom, bude mať za sebou nespočetné porušovanie zákona a vyčíslená škoda, ktorú spôsobí, bude súca na kriminál.

Tvrdenie, že entomológia ohrozuje existenciu druhu je nanajvýš zavádzajúce. Naše snaženie pri záchrane ohrozených druhov hmyzu by sa malo zamerať predovšetkým na ochranu biotopov a nie jednotlivca.

V tomto môže veľa vykonať pracovník, ktorý povoľuje výrub stromov v spolupráci s odbornou organizáciou. Stromy choré, často s početnými dutinami sú spravidla vhodným biotopom nespočetných druhov hmyzu, ktoré sú v krajine zriedkavé a z toho dôvodu zaradené medzi ohrozené živočíchy. Na túto tému bol pekný článok v 24. čísle časopisu pod názvom „Ošetrovanie starých a dutých stromov versus ochrana zoogenofondu (autor PaDr. V. Franc, CSc.). Pokiaľ strom neohrozuje svojou prítomnosťou okolie, bolo by potrebné zohľadniť pri rozhodovaní povolenia výrubu aj to, či nie je biotopom druhu, ktorý si zaslúži svoju pozornosť. V prípade, že strom ohrozuje svoje okolie, odborná organizácia by mohla uvažovať o možnej záchrane tu ohrozených druhov formou premiestnenia obsahu dutiny, prípadne iným vhodným spôsobom. Bude potrebné presvedčiť pracovníkov, ktorí majú na starosť parky, že v niektorých prípadoch má chorý strom na určitý čas tiež svoje miesto v parku a svojou prítomnosťou vôbec nemusí rušiť jeho vzhľad. Veľa stromov, vhodných pre vývoj vzácnych druhov našej prírody by bolo možné zachrániť aj pri posudzovaní a schvaľovaní lesných

hospodárskych plánov (LHP). Často sú to stromy, ktoré z pohľadu hodnoty dreva nemajú veľkú cenu.

Bol by som rád, keby po prečítaní týchto riadkov pracovníci štátnej ochrany prírody neposudzovali rovnako toho, kto zastrelí napr. medveďa, vlka alebo rysa v navrhovanej hodnote 80000,- 30000,- a 50000,- Sk a entomológa, ktorý usmrtí napr. 2 ks fúzača s rodu *Necydalis*, čo dáva spolu navrhovanú hodnotu 10000,- Sk. Takéto množstvo (hodnotu) môže mať na svedomí jediný súhlas na výrub stromu, ktorý z pohľadu záhradníka nie je možné zachrániť.

Je namieste vymedzenie spoločenskej hodnoty napr. cicavcov, vtákov, ale pri hmyze by bolo vhodnejšie len vymenovať chránené druhy. V opačnom prípade entomológ, ktorý chytil chrobáka v spoločenskej hodnote nad 4900,- Sk, čo je hodnota „nie nepatrná“, môže byť trestne stíhaný za porušenie 181 písm. c) novely Trestného zákona, za čo môže byť potrestaný odňatím slobody až na dva roky.

V žiadnom prípade týmto článkom sa nechcem zastávať entomológov, ktorí by si chceli vylepšovať svoju finančnú situáciu zberom ohrozených živočíchov, ale som presvedčený, že pri prejednávaní priestupkov vo veci nepovoleného usmrčovania chráneného živočicha a tým porušenia § 26 ods. 1) zákona NR SR č. 287/94 Z. z. o ochrane prírody a krajiny má pracovník štátnej ochrany prírody na úradoch životného prostredia dostávajúcu možnosť vhodného potrestania (pokuta do 20000,- Sk) aj bez vyčíslenia spoločenskej hodnoty v korunách.

Ing. Svätopluk Čepelák

● Fuzáč alpský (*Rosalia alpina*).

Foto: D. Baláž

